

Työ- ja elinkeinoministeriön perustaminen

Strategiset lähtökohdat

7.8.2007

Sisältö

Hallitusohjelman linjaukset ja uuden ministeriön perustamisen perusteet	3
Työ- ja elinkeinoministeriön strategiaperusta	5
<i>Perustehtävä</i>	
<i>Tahtotila 2011</i>	
<i>Strategiset linjaukset ja perustamisvaiheen sisältöryhmät</i>	

Hallitusohjelman linjaukset ja ministeriön perustamisen perusteet

Suomeen perustetaan 1.1.2008 alkaen työ- ja elinkeinoministeriö. Siihen sisällytetään nykyisen kauppaja- ja teollisuusministeriön tehtävät, työministeriön tehtävät (pl. maahanmuutto- ja kotoutusasioita) sekä sisäasiainministeriön alueiden ja hallinnon kehittämisosasto (pl. alue- ja paikallishallintoyksikköä).

Ennakoiva reagointi rakenteellisiin haasteisiin

Uusi ministeriö tulee olemaan vahva, kansainvälisesti kilpailukykyinen toimija. Se reagoi globaalin talouden haasteisiin ja luo edellytyksiä toimintoille, jotka pystyvät menestymään verkostojen taloudessa. Uusi ministeriörakenne antaa mahdollisuuden panostaa synergisesti innovaatioihin ja tuottavuuteen, työvoimaan ja sen saatavuuteen sekä ilmasto- ja energiapolitiikan muutoksiin siten, että hyvinvointi lisääntyy.

Innovaatioilla korkeampaa työn tuottavuutta kestäväällä tavalla

Teknologisissa innovaatioissa Suomi on kansainvälistä huippua, mutta innovaatioiden kaupallistamisessa olemme vain keskimääräisiä. Innovaatiotoimintaa tehostetaan ja tehdään rakenteellisia uudistuksia, jonka mahdollistavat hallitusohjelman uudet linjaukset sekä mittava resurssien lisäys tähän toimintaan. Innovaatiokäsitettä laajennetaan. Teknologiset liiketoimintainnovaatiot, palvelujärjestelmien kehittäminen, työorganisaatiota koskevat innovaatiot, alueellinen innovaatiopotentiaali sekä riskirahoitus yhdistetään samaan kokonaisuuteen ministeriötasolla, Tekesissä sekä aluetasolla. Tällä tavoin syntyy vahva yritysten kasvua ja tuottavuuden nostamista tukeva järjestelmä.

Laadukkaita työpaikkoja ja työntekijöiden nopea työllistyminen

Yritysten kasvu ja kehittyminen on mahdollista, jos osaavaa työvoimaa on saatavilla. Työnhakijan tarve on työllistyä mahdollisimman nopeasti uuteen työpaikkaan. Ikärakennemuutoksen vuoksi työvoiman saatavuudesta uhkaa muodostua talouskasvua ja kasvuyritysten kehittämistä rajoittava tekijä. Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa tehostetaan ja nopeutetaan yhteistyössä muiden hallinnonalojen kanssa. Uudessa ministeriössä yritystoiminnan kehittämisen palvelut ja kasvuyritysten tuki yhdistyvät työnhakijan työllistymistä ja osaamisen kehittämistä tukeviin palveluihin. Säännöllisten palkkatyösuhteiden ohella itsensä työllistäminen lisääntyy. Työttömyyteen puututaan mahdollisimman varhain sekä estetään rakenteellisen työttömyyden syntymistä ja sytjäytymistä. Resursseja kohdistetaan työllisyyden kannalta vaikuttavimpiin toimenpiteisiin. Uuden työ- ja elinkeinopolitiikan ratkaisuissa työmarkkinoiden joustavuus ja työntekijöiden turva yhdistetään tasapainoisella tavalla.

Ilmastomuutokseen vastataan kestäväillä ratkaisuilla

Ministeriö valmistelelee uudistukset, joilla vastataan energiapolitiikan keinoin ilmastopolitiikan haasteisiin. Panostamalla ympäristö- ja energiateknologiaan luodaan hyvät edellytykset Suomen omien ilmastovelvoitteiden saavuttamiseksi sekä alan yritysten kansainväliselle kasvulle ja eri alueiden työllisyydelle.

Uusia mahdollisuuksia maan kaikille alueille

Globaali rakennemuutos voi tuottaa sekä positiivisia lupauksia että syrjäytymistä. Alueet, yritykset ja työntekijät haastetaan jatkuvasti muuttuvaan tuottavuuskilpailuun. Alueiden kilpailukykyä voidaan kehittää perustuen niiden omiin vahvuuksiin ja verkostoitumalla. Äkillisiin paikallisiin rakennemuutoksiin vastataan eri toimijoiden koordinoituilla toimenpidepaketeilla.

Työ- ja elinkeinoministeriön strategiaperusta

Perustehtävä

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa Suomen yrittäjyyden ja innovaatiotoiminnan toimintaympäristöstä, työmarkkinoiden toimivuudesta ja työntekijöiden työllistymiskyvystä sekä alueiden kehittämisestä globaalissa taloudessa.

Tahtotila 2011

Suomi on kansainvälisissä kilpailukyky- ja hyvinvointivertailuissa maailman huippua. Suomessa on maailman paras innovaatioympäristö.

Strategiset linjaukset ja substanssiryhmät

1) Luodaan huippuedellytykset laaja-alaiselle innovaatiotoiminnalle

Innovaatioiden avulla toimintaansa uudistavien yritysten määrä lisääntyy ja innovaatioiden hyödyntäminen monimuotoistuu kaikilla toimialoilla. Osaamiseen perustuvat kasvuyritykset ja liiketoiminnot lisääntyvät. Innovaatioiden käyttöönotto lisääntyy työorganisaatioiden ja henkilöstön osaamisen kehittämisen avulla. Tulevaisuudessa työn tuottavuuden nostamishaasteet liittyvät yhä enemmän työelämän kehittämiseen ja työympäristöön. Strategisen huippuosaamisen keskittymät vahvistuvat ja osaamiskeskusklusterit kehittyvät. Alueellisesti erilaistuneet innovaatio- ja toimintaympäristöt ja verkostot vahvistavat kansallisen politiikan vaikuttavuutta. Myös kuluttajien aseman ja ympäristön merkitys kasvaa innovaatioiden luomis- ja hyödyntämisverkostossa.

Asetetaan työryhmä, joka valmistelee jaideoi TEM:n innovaatiopolitiikan sisältöä ja ministeriön toimintamallia laaja-alaisesti osana tulevan ministeriön strategiaa.

2) Luodaan elinvoimainen toimintaympäristö, joka kannustaa yrittäjyyteen ja kasvuun maan eri alueilla.

Yritykset saavat aiempaa paremmat edellytykset kansainvälistymiseen ja kasvuun. Aloittavien yrittäjien ja yrittäjiksi aikovien määrä lisääntyy. Yritysten liikkeenjohdollinen osaaminen vahvistuu. Palveluyhteisöt vahvistuvat ja niiden määrä lisääntyy. Luovat toimialat vahvistuvat ja julkisten palvelujen tuottavuus ja laatu paranevat. Yritysten rahoitus painottuu tarvelähtöiseksi ja kehittämispainotteiseksi. Riskirahoitusjärjestelmä kehittyi rakenteellisesti ja mitoituksellisesti.

Vahvistetaan alueiden kilpailukykyä ja hyvinvoinnin strategista kehittämistä. Tavoitteena on edistää alueiden kansainvälistä kilpailukykyä ja pienentää alueiden välisiä kehityseroja. Pääkaupunkiseutu kehittyi kansainvälisesti kilpailukykyiseksi metropolialueeksi. Monikeskuksinen aluerakenne ja maaseutuyrittäjyys vahvistuvat. Harvaan asutun ja syrjäisen maaseudun elinvoima vahvistuu. Itämeren alueen dynamiikka luo lisääntyvää kasvua Suomeen. Ministeriö uudistaa ja suuntaa EU:n

rakenerahastopolitiikan tukemaan tehokkaasti kansallisia strategisia tavoitteita. Ohjelmat sisältävät suurempia, pidempiä ja vaikuttavampia projekteja.

Asetetaan työryhmä, joka valmistelee ja ideoi aloittavien yritysten polycysisältöä ja palveluita sekä TEM:n toimintamallia

Asetetaan substanssityöryhmä, joka valmistelee ja ideoi kasvuyrittäjyyden polycysisältöä ja palveluita sekä TEM:n toimintamallia

Asetetaan työryhmä, joka valmistelee ja ideoi alueiden kehittämisen strategian poikkihallinnollisen toimintamallin suunnittelua ja toteuttamista TEM:n kannalta.

Asetetaan työryhmä, joka valmistelee ja ideoi rakenerahastojen hallinnontimallia TEM:ssä sekä integrointia kansallisiin politiikkapainotuksiin)

3) Parannetaan työmarkkinoiden toimivuutta ja työvoiman saatavuutta

Työnantajien ja työnhakijoiden kohtaantoa parannetaan työmarkkinoilla. Avoimet työpaikat täyttyvät nopeasti ja rekrytointiongelmat vähenevät. Työttömyysjaksot lyhenevät ja työurat pitenevät alku- ja loppupäästä. Vaikeasti työllistyvien määrä vähenee. Työn tuottavuutta nostetaan ja työuria pidennetään työelämän laadun ja työhyvinvoinnin parantamisen avulla. Henkilöstön ja työnhakijoiden osaaminen paranee työnantajien tarpeiden mukaisesti ja ammattitaitoisen työvoiman saanti turvataan eri alueilla. Työntekijöiden työhön ottaminen helpottuu ja työstä työhön sijoitutaan nopeasti. Työlainsäädännössä vahvistuu jouston ja turvan tasapaino. Työelämäasioissa kehittämiskohteina ovat yhteistoiminta työpaikoilla, sopimustoiminta, työaikapolitiikka, uudet työnteon ja työllistämisen muodot sekä työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen. Työvoimatoimistojen rooli seudullisissa kumppanuusverkoissa vahvistuu.

Asetetaan työryhmä, joka valmistelee ja ideoi joustoturvan mukaisesti työmarkkinoiden toimivuuden, työelämän kehittämisen ja työmarkkinasuhteiden polycysisältöä ja palveluita sekä tulevaa TEM toimintamallia.

Asetetaan työryhmä, joka valmistelee ja ideoi välityömarkkinoiden politiikkasisältöä TEM:n kannalta.

4) Parannetaan markkinoiden toimivuutta ja yritysten säädösympäristöä

Varmistetaan, että yritysten toimintaympäristö on maailman huippua ja että suomalainen markkinatalous toimii yhteiskunnan kokonaisedun mukaisesti osana EU:n sisämarkkinoita. Institutionaalisen ympäristön toimivuus paranee ja säädösympäristö yksinkertaistuu. Erityisesti palvelualojen säädösympäristöä kehitetään joustavammaksi innovatiivisten palveluyritysten toiminnan mahdollistamiseksi. Toimivan

markkinatalouden etujen siirtyminen kuluttajille varmistetaan tehokkaalla ja laaja-alaisella kilpailu- ja kuluttajapolitiikalla. Kuluttajien asema markkinoilla ja innovaatioprosessissa vahvistuu. Varmistetaan tasavertaiset kilpailuolosuhteet eri toimijoiden välillä. Innovaatiotoiminnalle luodaan riittävät suojausmuodot.

Asetetaan työryhmä, joka mieltii ja ideoi uuden ministeriön toimintamallia ja linjauksia näillä osa-alueilla..

5) Turvataan energian hankinta kilpailukykyiseen hintaan ja hyödynnetään kasvava ilmastoteknologian liiketoiminta- ja työllisyyspotentialiaali.

Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät, energiatalous monipuolistuu, omavaraisuus lisääntyy ja toimitusvarmuus säilyy korkealla tasolla. Uusiutuvan energian käyttö kasvaa ja energian säästötoimet tehostuvat. Päästöttömien, vähäpäästöisten ja päästöjen kannalta neutraalien tuotantomuotojen suhteellinen osuus kasvaa. Energiamarkkinoiden toimivuus lisääntyy ja sähkön hinta pysyy kohtuullisena. Energia-alan t&k -toiminta vahvistaa ympäristöteknologiaan perustuvaa innovatiivista yritystoimintaa. Toteuttamalla määrätietoista energia- ja ilmastopolitiikkaa Suomi ottaa osansa ilmastoteknologian maailmanmarkkinoista ja sen mukanaan tuomista työpaikoista.

Asetetaan työryhmä, joka valmistelee ja ideoi ilmastopolitiikan ja energiapolitiikan klusterin suhteen TEM:n näkemystä ja linjauksia.

6) Luodaan kansainvälisesti arvostettu, joustavasti verkostomaisella tavalla toimiva moderni asiantuntijaorganisaatio

Työ- ja elinkeinoministeriö perustaa toimintansa näkemyksellisyydelle, monialaiselle ja yksikköraajat ylittävälle osaamiselle. Ministeriö on toimintakulttuuriltaan ja johtamisjärjestelmältään Suomen modernein. Ministeriö hyödyntää toimintatapaa, jolla organisaation eri osaamiset ja resurssit yhdistetään tehokkaasti eri tarpeita varten. Ministeriö hyödyntää hallinnonalansa monialaisuutta strategisella ohjauksella, johon yhdistyy toimintaympäristön analysointi ja ennakointi.

Asetetaan työryhmä, joka valmistelee ja ideoi ministeriön tietämyksen ja osaamisen hallinnan lähtökohdat ja periaatteet.

Asetetaan työryhmä, joka valmistelee ja ideoi TEM:n tulevan toiminnan kannalta kansainvälisten asioiden ja EU-vaikuttamisen toimintamallia sekä linjauksia.

Asetetaan työryhmä, joka valmistelee ja ideoi TEM:n kannalta säädösvalmistelun järjestämisen sekä koordinoinnin.